

Őszi BNV

Sok látogató,
tájékoztatók

Csütörtökön délelőtt 10 órakor a hagyományos szignállal nyitotta meg kapuit az őszi BNV. A jegypénztáraknál már a nyitás előtt is sokan várakoztak. Egyébként ezen a héten minden nap délelőtt 10 órától a nagyközönségé a vásár, a pavilonok délután 6 órakor, a vásárváros pedig hét órakor zár.

Csütörtökön Csehszlovákia nemzeti napját tartották a BNV-n. A kiállító kilenc csehszlovák külkereskedelmi vállalat az öltözködési és háztartási bemutatókon vonultatja fel a fogyasztási cikk újdonságainak széles választékát, köztük a népszerű Skoda személygépkocsik, motorkerékpárok, robogók több típusát, mosógépeket és a híres Jablonex bizsukülönlegességeket.

A szovjet kiállítók közül is több sajtótájékoztatót ismerteti a kiállított gyártmányokat, az üzletkötési lehetőségeket.

Délelőtt a Könnyűipari Mi-

nisztérium vezetőinek meghívására a némozsgalom és az ágazatban működő szakszervezetek képviselői megtekintették a vásárt, az ott-honkiállítást, a ruházati termékbemutatót.

Csütörtökön a vásár első magas rangú külföldi vendégeként a BNV-re látogatott Dumagin Szodnom, a Mongol Népköztársaság miniszterelnök-helyettese, az Állami Tervbizottság elnöke. Megtekintett több pavilont, és fölkereste a fogyasztási cikkek vásáron először kiállító mongol vállalatok bemutatóját. A vásár megtekintése után nagy elismeréssel nyilatkozott a látottakról. Külön is kiemelte a magyar fogyasztási cikkek gazdag választékát, korszerűségét.

A mongol vállalatok főleg azokat a bőr- és szőrme-árukat és élelmiszeripari cikkeket hozták Budapestre, amelyekből a jövőben még többet és nagyobb választékban kívánnak eladni magyar partnereiknek.

Koszorúzás

Születésének 80. évfordulójára emlékezve csütörtökön koszorúzási ünnepség volt a munkásmozgalmak nagy alakjai közé tartozó Kalamár József sírjánál, a Mező Imre úti temető munkásmozgalmi panteonjánál. Az MSZMP Központi Bizottsága és Központi Ellenőrző Bizottsága képviselőiben Szerényi Sándor és Csikesz Józsefné koszorúzott.

Ipari
építészet

Hétfőn kénnapos ipari építészeti konferencia kezdődik Budapesten. A tanácskozási csütörtökön sajtótájékoztatót tartottak a szervező, Építőipari Tudományos Egyesület vezetői. Elmondották, előreláthatóan 400 hazai és külföldi szakember vesz majd részt a tanácskozáson. Mintegy 30 előadás hangzik majd el az ipari épületek tervezéséről, az erőművek vegyipari, építőanyag-ipari, élelmiszeripari és könnyűipari létesítmények korszerű építési módjairól.

Beleszólás
és cselekvés

Olvasom lapjainkat, ve-zércikkében, hogy csak annak van joga véleményét nyilvánítani, „aki munkája, helytállása és általános emberi magatartása alapján kellő indokot szerzett a közös érdekek képviseletére.” Úgy érzem, tudom, mit akar mondani a szerző. Alighanem azt, hogy a kötelességekről úgy szólni sohasem, ám a jogokról annál többet beszélő én-pártiaknak vajmi kevés erkölcsi fedezetük van arra, hogy komolyan vegyék őket. Aláírom. Hadd kockáztassam meg azonban: azért, mert súlytalanok és gyakran mondanak bosszantó vagy neveléses butaságokat, kár volna a szájukat betapasztani. Az ilyenfajta törekvés véleményem szerint a veszéllyel jár, hogy elriasztja a komoly, megmondó, de a szerepléstől általában viszolygó embereket, másrészt teljesen indokolatlanul megsejteti a szólás-szabadság elvét. Úgy vélem, a szószátyár elemeket úgy lehet jótékony hallgatásra bírni, illetve nyüzsgésüket hatástalanná tenni, ha az illetékesek nem reagálnak örökök, gyakran rosszindulatú kifogásaikra.

De amit a derékhad, a törzsgárda tagjai mondanak...

1.

„Bagyin megint szörös kezére meresztette a szemét.

— Miről van szó, elvtárs? Csak röviden.

— Munkásembernek nehezebb bejutni Önhöz, elnök elvtárs, mint bevenni Perekopót.

— Beszéljen konkrétan.

A végrehajtóbizottsági elnök hideg mozdulatlansága nyomasztóan hatott Glebre. De csökönyösen és mintegy szándékosan csak azért is lassan folytatta:

— Legközelebb kihajítom az ablakon a maga kapubálványát. Ez a nagy udvartartás nem illik hozzánk.

Bagyin Gleb szeme közé nézett, és szenvedélytelenül mondta:

— Én meg rögtön lecsukatom magát. Kicsoda maga?

Kezével az asztalnak támaszkodva, felállt és az ajtóra pillantott. Gleb nagy zajjal tolta hátra székét és felpattant:

— Egy gyári munkás beszél Önnel, elnök elvtárs... Nincs joga hozzá, hogy kikergesse szobájából a munkásokat.

Hát ez olyan szép, hogy csoda. Gladkov: Cement című regényének idézett részletében nincs semmiféle válaszfal, amely a szocializmus építői rang és beosztás szerint elválasztaná egymástól. Csak hogy más az irodalom és más az élet! Vagy mégsem? Beszéltem egy nyugdíjas munkásasszonnyal, aki ma is szeretettel beszél Nagygyörgy Máriáról, a szegedi kenderfonógyár elhunyt igaz-

gatónőjéről. „Mária jól tudta, milyen pokoli nehéz egész nap nyelni a port. Naponta bejött ellenőrizni, be-tartják-e az utasítását, hogy időnként kimehessünk az udvarra jobb levegőt szippantani. És amiket mondtunk neki, azt mind megtartotta a fejében és választott is rá, hogy meg lehet, vagy nem lehet megcsinálni.”

2.

Résztevője voltam egy érdekes és tartalmas eszmecsere-nak a szegedi cipőgyárban. Szabászok, tűzők, szocialista brigádtagok, párt-és gazdasági vezetők mondták a magukét, kendőzetlenül azzal a szándékkal, hogy elfogadható képet fessenek a munkahelyi demokráciáról. Ez az a nyíltság és őszinteség önmagában is mutatta, ebben az üzemben jól érzik magukat a dolgozók. Az elhangzottakból ilyen mondatokat jegyeztem föl: párttaggyűlésen csak lassan változik a hozzászólók köre, s leginkább itt is az anyagszállításra panaszkodnak; tudjuk, milyen nagy szükség van a tanulásra, mégis bosszankodunk, ha valaki iskolába megy; amit a vezetők mondanak, azzal általában egyetértenek a fiatalok, mintha nem éreznék az egyenjogúságot; KISZ-gyűlésen is gyenge az aktivitás, kevés javaslat hangzik el; sokan máig sem érzik magukénak a gyárat, s ha rájuk szólnak pazarlás miatt, mindjárt kezdődik a morgás; elég gyakran lehet hallani olyan megjegyzést, hogy „de tőri magát Jani bácsi, tán megint kitüntetés akar?”

Ezek az úgynevezett negatívumok kétségkívül arra vallanak: a politikai szférában kellene erősíteni a cipőgyári demokráciát is, hogy a párttagság és legalább a köréje tömörült szilárd mag magától értetődően rendszeresen szóljon bele az üzem, a közösség ügyeibe. Pedig nem arról van szó — ismételtén aláhúzom —, hogy az itteni vezetők rossz néven vennék a bíráló szót, vagy mindenképp elzárkózó bürokraták lennének. Mint kiderült, al-landoan ösztönzik a termékeny vitát, igénylik és kérik főleg az olyan javaslatokat, amelyek csakis a műhelyekben születhetnek meg. Mégis eleven polémia a népesebb összefüggéseken, mert már így szokták meg, illetve többek szerint „minnek húzni az időt, azzal csak később mehetünk haza.”

3.

Lássuk csak: nagyobb plénum, kisebb aktivitás? Igen, itt is gyűlnek az ilyen tapasztalatok. Feljegyzéseim között ilyenek is akadnak bőven: a pártcsoporthoz érkezők rendkívül élénkek, ott a vitáknak se vége, se hossza; a dolgozók javaslataira egyhőnapon belül válaszolnak az illetékesek; mind a hosszabb, mind a rövidebb távú tervekről részletesen tájékoztatják a dolgozókat; a politikai képzés iránt növekszik az érdeklődés. Ezek a munkás-tapasztalatok tehát azt érzékeltetik, hogy a szűkebb, bizalmasabb közösségekben jobban kitárlóznak az emberek, a lényegükhöz tartozó közéleti érdeklődés

nyilvánvalóbbá válik, slyen-ke eszükben sincs az idő múlására gondolni. E mikro-közösségekben szokott fölvetődni az is, hogy néha akad-ozik ugyan az anyagellátás, s ez zsebbevágó probléma, de a felelős készletgazdálkodás miatt nem tarthatnak hosszú ideig — mintegy biz-tonsági tartalékként — nagyobb bormennyiséget raktáron. Értik tehát, hogy a ki-sebb közösség, a gyár érde-kei-nél fontosabb a nagyobb közösség, az ország érdeke. S ahol már így látnak és mér-legelnek a munkások, ott tu-lajdonképpen szépen gyako-rolják demokratikus jogai-kat és kötelességeiket, ma-gától értetődően részt vál-lalnak a vezetés gondjaiból.

A cipőgyári megbeszélésen is megkockáztatta valaki, hogy csak a hibátlan embe-rek kapjanak szót a külön-féle fórumokon. Nem hin-ném, hogy az efféle javaslat realizálása bölcs dolog len-ne, mert valószínűleg né-maságot szülné inkább, mint demokratizmust. A közel 900 főt foglalkoztató üzemben, sőt alighanem a 170 ezer la-kosú Szegeden is tíz ujjon meg lehetne számolni azo-kat, akiknek semmi néven nevezendő hibájuk nincsen, tehát ilyen címen alkalma-sak lennének mások képvi-seletére. Emberek vagyunk, s isten őrizzen bennünket az úgynevezett tökéletes, min-den gyalorlástól mentes, má-sok örömeit és gondjait meg nem értő, szív és lélek nél-küli mechanizmusoktól. Nem a hibátlanság tehát a tekin-tély és a közéleti alkalmas-ság mércéje, hanem a fenn-álló erkölcsi normák szer-inti életmód és magatartás, közösségi szemlélet, szak-mai hozzáértés és elvi szí-lárdság. A langyos, minden-kinék igazat adó népszerű-ség-hajhászoktól sehol nem szeretik igazán, viszont an-nál jobban bíznak az embe-rek a felelősségvállaló, szük-ség esetén nemet is monda-ni tudó egyéniségekben.

4.

A cikk elején idézett Gladkov-pegény hőse ilyenfajta munkás volt. Tudott szerve-zni, lelkesedést gyújtani, ké-pes volt munkába állítani a polgárháború idején kecske-pásztorokká, öngyújtó-fabri-kálóká züllött sorsúrsait. Ma mások a követelmények. Tekintet nélkül az esetleges személyi érzékenységre, ége-tő szükség van a kötelesség-tudó munkások bíráló szavá-ra, sok-sok hasznos javasla-tára, újítására és kezdemé-nyezésére, hogy kifizetődőbb, nagyobb hasznot hajtó le-gyen a termelés. A jó vezető, az emberekkel együtt ér-ző, gondolkodó művezető, mér-nők vagy igazgató tekintélyét nehéz lejártni azzal, hogy olykor vitatják állításait. Sőt az ilyen vezető számíthat rá, hogy mind többen támogat-ják munkájában. A demok-rácia ugyanis nem pusztán beleszólás kérdése, hanem cselekvő részvétel is abban, amit meg akarunk valósíta-ni.

Tanulás, önképzés, tájéko-zottság nélkül persze nehe-zen megy a dolog. Főleg a fiatalok tudásszomját, len-dületét, kezdeményező kés-ségét érdemes bekapcsolni a közélet áramába, a demokra-tikus légkör megteremtésé-nek folyamatába.

F. Nagy István

Fognak a füzérek

Harmadszor is szedik a fűszerpaprikát

Aki Szeged körzetét ősszel legkönnyebben a falra akasztott paprikafüzérekéről ismeri föl, most nagyot csalódna: alig látni paprikás házat. Rossz úton járna, ha arra következtetne ebből, hogy túlonultul kevés paprika termelt idén. Valóban keve-

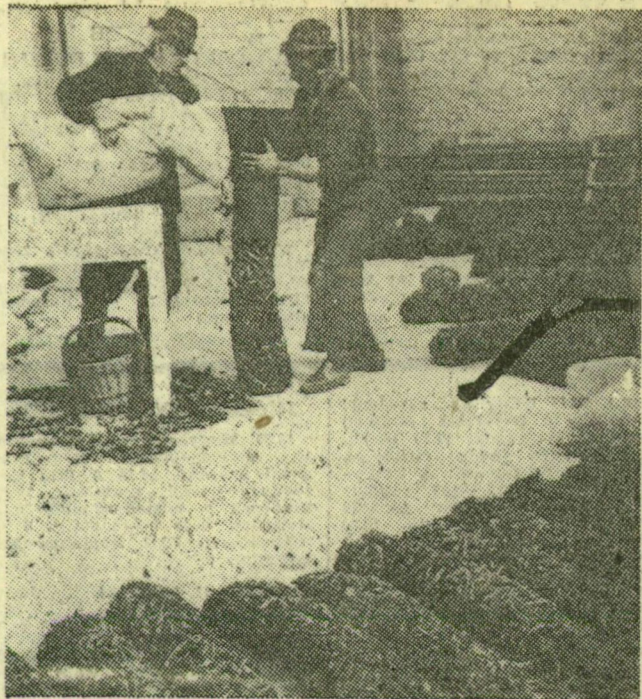
sebb, mint amennyit el tud-nánk adni, de több mint amennyire számíthatunk — mindez azonban újabban nem a paprikás házak falá-ról olvasható le.

Sok mázsát adott a ter-melő gazdaságoknak az idei-ősz azzal, hogy a dér mos-

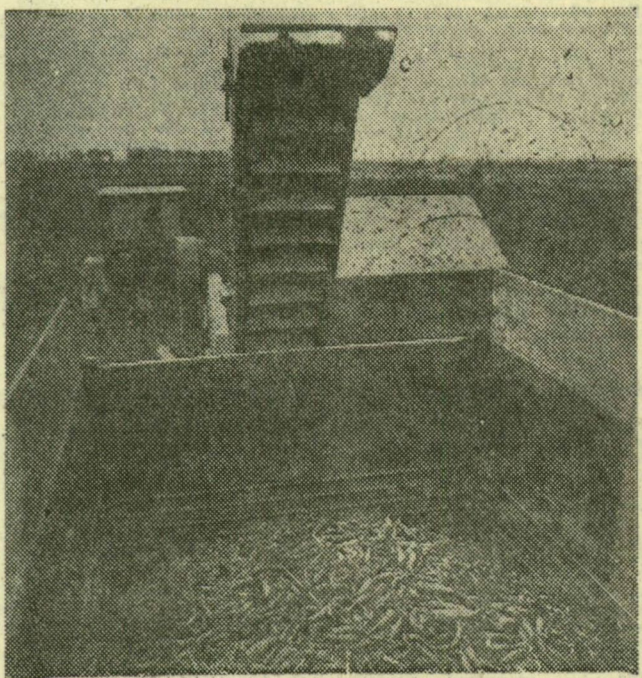
tanáig elkerülte a határt. Legnagyobb veszedelemet rendszert a szeptember vé-gi fagyos éjszakák jelente-nek, hiszen addig csak a ko-rán érő csöveket tudják be-takarítani a földekről. Most elmaradt a fagy, kétszer szedhetők a paprikát, de néhány táblán megkezdtek a harmadik szedést is. Bokor Andor a szerveződő paprika-termesztési rendszer főagro-nómusa szerint 70 mázsás hektáronkénti átlagtermés várható a szegedi Új Élet Tsz-ben. Tavaly mindössze 55 mázsát sikerült ugyanek-kora területekről betakarítani-uk. Ez a mennyiség kárpó-tozni tud a belvizek okozta jelentős károsítást is.

Miért nincsenek füzérek a házakon? Nagyszerű látvány veszik el, ezt a veszteséget valóban sajnálni tudja, aki a szépet szereti, de be kell látnunk, hogy a paprikater-mesztés nem elsősorban szé-pészeti, sokkal inkább gaz-dasági probléma. Egymás sarkába lépnek a változások, a jobbnál jobb megoldások. Pár évvel ezelőtt óriási lé-pésnek számított, hogy az időt rabló füzés helyett egy-szerűen kosárból lehet háló-ba önteni, most hálós füzért is alig találunk. A termál-vízzel fűtött, áramló meleg levegővel táplált utóérlelő ezt a munkát, az úgyneve-zett szűtyőzést is feleslegessé teszi. Most kell tehát útnak indulniok azoknak a fotósok-nak, akik füzéres házakat szeretnének fényképeiken megörökíteni, lehet, hogy jö-vőre ennyit se találunk már.

H. D.

Szűtyőzés. Kiss Lajosék még hálóból töltik a termést Mihályteleken

A szűtyőkezelő tábláján munka indult a paprikaszedő gép

Teljessé vált
a szeizmológiai hálózat

A Magyar Tudományos Akadémia szeizmológiai inté-zete és a Mecseki Szénbá-nyák kutatási osztálya föld-rengést jelző, szeizmológiai állomást szerelt fel Pécs-Szabolcsra. Ezzel teljessé vált a magyarországi szeiz-mológiai hálózat. Megszűnt az a hátrány, amely a sop-roni, a budapesti és a mátrai állomások vonalirányú elhelyezkedéséből eredt. Ha-zánk déli részén, a mecseki állomáson is figyelemmel kísérik a földkéregben bekö-vetkező rengéseket.

Az állomás másik fontos feladata a pécsi—komlói bá-nyák biztonságának szolgálá-ta. Ismeretes, hogy a bánya-művelés közben kőzetek om-lanak le, és ezek rezgéseit idéznek elő, amit diagram-mon szépen nyomon lehe-ti kísérni. Ezek a rengések pá-r-huzamosan mennek végbe a termeléssel, de előfordulnak olyan helyzetek, amikor a kőzetben feszültséggócok alakulnak ki, ami biztonsá-gtechnikai szempontból veszé-lyes. (MTI)